

semmiképen nem keríthetem, mert igen féltette azon deák, hanem ezt, az melyet im beadok, az szállásomon találta felejtteni.«

1655. deczemb. 2-án.

Attestationes ad gratiosam requisitionem illustrissimi domini comitis palatini Francisci Vesseleny etc. legitime exactae:

De et super eo: 1. Tudja-e, látta-e, hallotta-e az tanu, hogy Egeresy János irta volna az *pasquillust* palatinus urunk ő nagysága felől generalisságában, és ha látta-e azon írást, és ha ugyan Egeresy János kezeirása volt volna? 2. Tudja-e, látta-e és hallotta-e az tanu, hogy holott irta volna Egeresy János az *pasquillust*, mely helyen és ki házánál? 3. Hallotta-e az tanu és látta-e mikor, irta, és kitől hallotta volna, hogy ugyanazon *pasquillus* lött volna?

1. testis. Egregius Nicolaus Fejér, annorum circa 43. fide mediante fassus est: Tudom nyilván, hogy egyidőben egy szálláson levén Egeresy Jánossal Ternyey Istvánnál, oda találta jönni Csanálosy Pap János és noha valóban meg volt hagyva, hogy sem én, sem más ne nyuljon Egeresy János írásához, mindazon által felnyula Pap János az almáriom feliben s véve valami papirost alá, a melyet megtekintvén, láttam szememmel, hogy palatinus urunk ő nagysága ellen való *pasquillus*, a mely Egeresynek maga kezeirása volt s kétség nélkül az első *maculatorium* volt, mert egynehány versek ki voltak vonva; melyet eszében vevén Ternyeiné Lovas Katha, kiragadta Pap János kezéből s eltette, valóban haragudván reá, hogy hozzányúlt Egeresy János írásához.

2. testis. Joannes Léway alias Szabó, annorum circa 30. fide mediante fassus est: Igy tudom az dolgot, hogy midőn Szilágyi István uram néhai Lángh János árvája házában lakott volna, bé találta szólítani, hát ott ír Egeresy János, s kérdvén, mit ír kegyelmed öcsém uram, melyre azt felelé: csak holmit. Félre híván osztán engemet Szilágyiné, monda: az *pasquillust* írja s igazítja, a mi nem jó benne, de még az utczákon is eleget elhánytak már benne. Minemü *pasquillust* írt légyen penig, nem tudom, hanem azon nap ismét oda menvén, hallottam, hogy Egeresy János palatinus urunk ő nagysága ellen való *pasquillust* olvasta, még Szilágyiné is olvasta.

(1655. die 2. Decembris. Kassa város jegyzőkönyve.)

Közli: KEMÉNY LAJOS.

GYÖNGYÖSI MURÁNYI VENUSÁHOZ.

Verseghy »Mi a Poézis? és ki az igaz Poéta?« című elmélkedésében (Budán, 1793), a rímes verselést hibáztatva, a 29. lapon, Gyöngyösi Murányi Venusának 1664. évi kiadásából példaképen idézi a következő versszakot:

A' melly tágasság van az ég 's a' föld között
Lakó helyt magának a' Hír ottan szerzőtt,
Füile előtt semmi úgy el nem rejtözött,
A' melyet megtudni innét nem érkezött.

S azután ekként folytatja:

»Ezen gondolatot a' természeti¹ magyar beszédben így fejezzük ki: »A' Hír ama' tágasságban« szerzőt magának lakóhelyt, mely az Ég és Föld között vagon. Semmi olly titkon nem történhetik, a' mit ő innen ki nem kémlene.«

»A kolosvári herélő, a' ki Murányi Venust 1702. esztendőben kiadta, 's a' kit azután a' többi nyomtatók is követtek, ezen szókban: *szerzőt, rejtőzött, érkezött*, az orthographiát rosszalván, mivel már akkor így kezdők iratni: *szerzett, rejtezett, érkezett*, és erre nézve az első szóhoz *között* más hasonló hangú szókat keresvén, halhatatlan Gyöngyösinek szép gondolattját, ismét az egy hangegyeztetés kedvéért, fogytig meg rontotta, midőn azt ekképen megváltoztatta:

A' melly tágasság van az ég 's a' föld között,
Lakására a' Hír ide *felköltözött*.
Semmi rejtekében úgy nem *tekerzőzött*,
Kit a' Hír nem tudott, 's reá nem *feddőzött*.

Valahány szó, melly a' kolosvári kiadónak agyvelejéből származik, annyi szentségtörés, annyi mérgefórasztó kábaság!«

Eddig Verseghy.

Azt gondolná az ember, hogy ezen erélyes figyelmeztetés után, a későbbi kiadók helyre igazították »a kolosvári herélő« önkénykedéseit. Fájdalom, ez nincs így. Megvan a »mérgefórasztó kábaság« Dugonics kiadásában (három évvel Verseghy figyelmeztetése után), sőt még a Toldyében is (1864. 38. l.), pedig ez utóbbi, a címnap szerint, állítólag »az eredeti kiadások alapján« készült.

A Murányi Venus I. kiadása (Kassa, 1664.) egy példányban van meg Budapesten. Jó dolgot művelne a Franklin-Társulat »Régi Magyar Könyvtára,« ha ezt mielőbb sorra kerítené.

Sz. K.

ARANY JÁNOS KÉT LEVELE ABONYI LAJOSHOZ.

I.

Pest, aug. 21. 1863.

Kedves öcsém!

Igéretem szerint becses novellája tiszt. díját idezárva nem késem küldeni; a menyinyit előttem Simonfi Kálmán említett kegyed kívánsága felől. — Múlt félévi budgetem szerint többet is adhattam volna, de az inség és szárazság nem csak a gazdákat, hanem a szerkesztőket is érte, s ezek közt engem is nagyon érezhetőleg.

Becsés dolgozatát máskor is elvárva, maradok

szíves jóakarója

Arany J.

Kívül: Tekint. Márton Ferencz úrnak Szolnok-Abony.

Küldi a »Koszorú« szerkesztősége.

¹ Ma *természetes*-nek mondanók.